

Televizyon Çekimlerinde Bir Gün

Bilim Çocuk dergisi olarak bu sayımızda, TRT 1 televizyonu için hazırlanan “Yaz Kampı” adlı programın çekimlerine konuk olduk. Bir televizyon programının nasıl çekildiğini öğrendik ve çekimler sırasında kameraların arkasında neler olup bittiğini gözledik.

TRT1 televizyonunun Yaz Kampı adlı programı, Ankara Sincan'daki “Harikalar Diyarı” adlı parkta çekiliyor. Çekim ekibi, her sabah TRT'nin ORAN'daki binasında buluşarak parka geliyor. Sabah setteki ilk iş, çekimlerde kullanılan aygıtların ve düzeneklerin kurulması. Kameralar ve öteki malzemeler yerlerine yerleştiriliyor; naklen yayın aracı ve çekim yapılan alan arasına kablolar döşeniyor. Bu arada, set

çalışanları, programda kullanılan şişme oyuncakları şişiriyorlar. Yönetmen, sette dolaşarak işlerin yolunda gidip gitmediğine bakıyor. Programın sunucuları, bir kenarda son hazırlıklarını yapıyorlar. Tüm bunlar olup biterken, programa yarışmacı ve konuk olarak katılacak çocuklar geliyor. Çekimler başlamadan önce, tüm katılımcılara programla ilgili bilgi veriliyor; yarışmaların kuralları, kameraların karşısında nasıl davranmaları gerektiği anlatılıyor. Setteki herkes, büyük bir titizlikle çalışıyor. Çünkü, çekimler sırasında hiçbir aksaklık olmaması gerekiyor. Sonunda herkes yerini alıyor; son kontroller yapılıyor. Veee... Başla!

Setteki ilk gözlemimiz, bir televizyon programının, tahmin ettiğimizden çok sayıda kişinin katkısıyla ortaya çıktığı oldu. Yaz Kampı'nın çekimlerinde, kimi kameraların arkasında, kimi kayıt arabasında, kimiye sette görevli yaklaşık 60 kişi çalışıyor.

Televizyon programlarının çekiminden önce, kapsamlı bir hazırlık evresi gerekiyor. Bir televizyon programının en önemli aşamasının çekimlerden önceki, yani yapım öncesi olarak adlandırılan aşama olduğunu öğreniyoruz. Bu, yapımla ilgili temel düşüncelerin biçimlendirildiği aşama.

Programın başarılı olabilmesi için, hedeflenen izleyici kitlesinin gereksinimlerinin ve ilgilerinin çok iyi bilinmesi gerekiyor. Programın yapımcısının bu alanda deneyimli olması önemli. Yapımcı, yapım ekibinin lideri. Programın ana hatlarını ve yapım için gerekli bütçeyi oluşturan kişi o. Yazarlarla birlikte çalışıyor, programda rol alacak kimse-leri, sunucuları belirliyor, yönetmeni görevlendiriyor ve yapımla ilgili her şeyi yönetiyor.

Televizyon programları ya canlı olarak ya da "banttan" yayımlanır. Genellikle, haber programları ve yarışmacıların ya da izleyicilerin telefonla bağlandıkları programlar canlı olarak yayımlanır. Ancak, bunların dışındaki hemen hemen tüm yapımların çekimleri, daha sonra yayımlanmak üzere önceden kaydedilir.

Programın ana hatları ortaya çıktıktan sonra, yapımcı, senaryoyu yazmaları için senaristleri görevlendirir. Senaryo, yapımla yazılı bir planı gibi-

Yaz Kampı programının çekimlerinde, 6 farklı kamera kullanılıyor. Bunların bazıları sabit, bazılarıysa hareketli. Örneğin, iki kameraman, ellerine aldıkları kameralarla dolaşarak yakın plan çekim yapıyor.

Bu ilginç kameranın adı, "Jimmy Jib". Jimmy Jib, üzerine takılan kameranın farklı açılarda döndürülerek hareket ettirilmesine olanak sağlayan bir düzenek. Yaz Kampı'nın çekimlerinde iki Jimmy Jib kullanılıyor. Bunlardan biri, çekimleri yukarıdan gören bir tepede bulunuyor. Jimmy Jib'e takılan kameranın üzerinde geniş açılı bir objektif bulunuyor. Böylece, öteki kameralardan farklı çekimler yapılabiliyor.

Çekimlerden önce, hazırlıklar sürerken, bir yandan da çekimlere katılacak çocuklara bilgi veriliyor. Böylece çocuklar yarışmaların kuralları ve kameralar önünde nasıl davranmaları gerektiğini öğreniyorlar.

Yarışmalar çok heyecanlı geçiyor. Takım arkadaşları, yarışmacılara tezahüratlarıyla destek oluyorlar.

Bu yarışmada, çocuklar, takım arkadaşları olan köpeklerle birlikte yarışıyor. Unique kırmızılının, Toni'ye ma-vi takımın köpeği. Görevleri, 1 dakikalık süre içerisinde havuzdan olabildiğince çok sayıda top toplamak.

Burası, ana kumanda odası. Yani, naklen yayın aracının içi. Setteki kameralardan gelen görüntüler ve sesler burada kaydediliyor. Burada da çok sayıda görevli çalışıyor. Tahsin Yıldız, çekimleri buradan tıpkı bir orkestra şefi gibi yönetiyor. Hangi kameradan gelen görüntülerin ne zaman kayda gireceğini belirliyor. Setteki ekiple ana kumanda odasındaki ekip, mikrofonlu, özel kulaklıklarla sürekli iletişim içindeler.

dir. Daha sonra, kameranın karşısında görünecek ya da sesi duyulacak kişileri planlayıp seçer. Bunlar oyuncular, sunucular, muhabirler, konuklar, ekranda görünmeyen anlatıcılar olabilir.

Programın çekilebilmesi için, bir de yönetmen gerekiyor. Yönetmen, yapım öncesinde, yapımın ayrıntılarını planlıyor. Yapım ekibini ve etkinliklerin düzenini oluşturuyor. Kameraların ve yapımda rol alacak kişilerin setteki yerlerini de yönetmen belirliyor. Çekimler sırasında hangi kameranın ne zaman hangi görüntüleri çekmesi gerektiğini de o söylüyor. Çekimler bitince yönetmenin işinin de bittiğini düşünüyorsanız yanılıyorsunuz. Yönetmen, çekimlerden sonra, çekilen sahnelerin birleştirilmesi aşamasında da kurguculara önerileriyle destek oluyor. Kimi yapımlarda yapımcı, yönetmenin sorumluluklarını da üstleniyor; yani yapımcı-yönetmen oluyor.

Yapımcıya ve yönetmene yardımcı olmak amacıyla, sette bir ya da iki yapımcı yardımcısının görev yaptığını öğreniyoruz. Yapımcı yardımcısı, çekimler boyunca notlar alıyor; değişiklikleri ve gereksinimleri belirliyor. Çekimlerde yapımcı, yönetmen ve yapımcı yardımcılarının yanı sıra, tek-

nik yönetmen, görüntü yönetmeni, ses teknisyeni, video kayıt operatörü, set amiri, kamera operatörü gibi pek çok kişi çalışıyor. Çekim sırasında bu kişilerin bir bölümü sette, kameraların arkasında; bir bölümü de ana kumanda odasında görev yapıyor. Mikrofonlu, özel kulaklıklar sayesinde görevliler sürekli iletişim halindedir.

Kameraların her biri, setin farklı bir noktasında duruyor. Çekimler sırasında altı kamera, aynı anda farklı açılardan çekim yapıyor. Sette alınan görüntüler ve sesler, özel kablolar aracılığıyla ana kumanda odasındaki aygıtlara aktarılıyor. Burada, her kameranın görüntüsü, ayrı bir ekrandan izlenebiliyor.

Yaz Kampı programı, açık havada çekilen bir program olduğu için, ana kumanda odası, içinde gerekli her tür aygıtın bulunduğu özel bir karavan. Bu aracın, naklen yayınlarda da kullanıldığını öğreniyoruz.

Çekimler tamamlandıktan sonra kayıtlar, ORAN'daki TRT stüdyosuna ulaştırılıyor. Çünkü, programın son halini alması için "kurgu"sunun yapılması gerekiyor. Kurguda, bilgisayar destekli bir sistemle, kayıtların parça parça çekilen bölümleri birleştiriliyor; belli yerlere müzikler, sesler ve çeşitli yazılar ekleniyor. Yapımda çalışanların adlarının ve görevlerinin yazılı olduğu "jenerik" bölümünün de eklenmesiyle program yayımlanmaya hazır hale geliyor.

Aslı Zülâl

Yapımcı Tahsin Yıldız'la Söyleşi

Yaz Kampı'nın setinde, programın yapımcısı ve yönetmeni Tahsin Yıldız'la tanıştık ve ondan çekimler hakkında bilgi aldık. Tahsin Yıldız, yaklaşık 20 yıldır Türkiye Radyo Televizyon Kurumu'nda (TRT) eğlence programlarının yapımında çalışıyor. Yıldız, son beş yıldır Eylül – Haziran aylarında her Pazar sabahı TRT 1 televizyonunda canlı olarak yayımlanan "Pazardan Pazara" adlı çocuk programının da yapımcısı.

Onunla konuşurken, yarım saatlik bir programın öncesinde ne kadar çok hazırlık yapıldığını daha iyi anlıyoruz. Yıldız, sette sürekli zamana karşı yarışıldığını anlatıyor. Neyse ki, ekip bu işte çok usta; herkes görevini en iyi biçimde yerine getiriyor.

Yıldız, çocukların hoşlanacakları programlar yapmaya çalıştıklarını anlatıyor. Bunu yaparken, yeni ve ilginç fikirler üzerinde çalışmaya çok önem veriyorlar. Yaz Kampı, çocukların tatilde hoş zaman geçirmelerini sağlamak için tasarlanmış bir eğlence programı ve büyük ilgi görüyor.

Programın en eğlenceli yönlerinden biri, yarışmalarda at, köpek, inek, buzağı, keçi, iguana ve kedi gibi hayvanların da çocuklarla birlikte yarışması! Bunların hepsi de, bu program için özel olarak eğitilmiş hayvanlar. Hatta, onların da bu işte çok usta oldukları söylenebilir. Çünkü onlar, aynı zamanda Pazardan Pazara programının da yıldızları. Dana Kadife, keçi Nadide, iguana İgor, köpekler Unique ve Toni, setteki herkesin sevgilisi.

2006 Haziran ayında yayımlanmaya başlayan Yaz Kampı programı, Eylül ayının ortasına kadar, hafta içi her gün TRT 1 televizyonunda saat 14.00'da yayımlanıyor. Kaçırmayın!

Tahsin Yıldız, çekim hazırlıkları yapıyor.

Yaz Kampı programındaki yarışmalarda kimi zaman at, inek, keçi, köpek gibi eğitilmiş hayvanlarla takım arkadaşı olarak birlikte yarışıyorlar. Böyle zamanlarda, sette keçi Nadide gibi birçok hayvanı da görmek olası.